

РЕШЕНИЕ

№ 99

гр. Пловдив, 28.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на втори февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Надежда Ив. Желязкова
Каличкова

Членове: Славейка Ат. Костадинова
Красимира Д. Ванчева

при участието на секретаря Цветелина Юр. Диминова
като разгледа докладваното от Славейка Ат. Костадинова Въззивно
търговско дело № 20215001000571 по описа за 2021 година

За да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е въззивно – по чл. 258 и следващите от ГПК.

С решение 260101 от 12.03.2021 година, постановено по т. дело № 325/2019 година по описа на Окръжен съд – С., е осъдено „З.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Г.“ № 1, да заплати на В. Г. Б., ЕГН *****, с адрес: гр. П., ул. „С.“ 10, сумата от 45 000 лева, представляваща застрахователно обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди в резултат на ПТП, настъпило на 03.03.2019 г., ведно със законната лихва от 27.03.2019г. до окончателното изплащане на главницата, като е отхвърлен иска за обезщетение за неимуществени вреди до претендирания размер от 90 000 лева като неоснователен.

Осъдено е „З.“ АД, ЕИК ***, да заплати на адв. П.К., САК сумата от 1 938 лв. с включен ДДС за адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 1, т.2 от ЗА, съобразно уважената част на исковата претенция.

Осъдено е „З.“ АД, ЕИК ***, да заплати по сметка на ОС С. сумата 2 164,80, представляваща държавната такса и разноски по делото, съобразно

уважената част от исковата претенция.

Осъден е В. Г. Б., ЕГН *****, да заплати на „З.АД, ЕИК ***, сумата от 590 лева - разноски по делото съобразно отхвърлената част на исковата претенция.

Така постановеното решение е обжалвано с две въззивни жалби.

Ищецът В. Г. Б. чрез процесуалния си представител адвокат П.К. е обжалвал решението в частта, с която е отхвърлен предявеният от него иск за неимуществени вреди за разликата над 45 000 лева до 90 000 лева, ведно със законната лихва от 27.03.20219 година до окончателното изплащане на сумата. Оплакванията са за неправилност и необоснованост на решението в тази част, с която е прието съпричиняване от пострадалия в размер на 50% и правилно определеното обезщетение от 90 000 лева е намалено с този процент. Твърди се, че от събраните по делото доказателства не може да приеме съпричиняване и то в размер на 50%. Такова би имало само при изключително грубо нарушаване на правилата на ЗДвП и изключителен принос на пострадалия, за каквито по делото нямало данни и не можело да се направи извод за такива както с оглед установената траектория, така и с оглед скоростта му на движение. Искането е да се отмени решението в обжалваната част и да се постанови ново по същество, с което на жалбоподателя се присъди допълнително обезщетение за неимуществени вреди от 45 000 лева / наред с присъдените от първоинстанционния съд 45 000 лева/, ведно със законната лихва от 27.03.2019 година до окончателното изплащане на сумата. Иска се отмяна на решението и в частта, с която ищецът е осъден да заплати разноски на ответника. Претендира се присъждане на адвокатско възнаграждение на адвокат К. за въззивната инстанция на основание чл. 38 ал. 1 т. 2 от Закона за адвокатурата, заедно с ДДС.

Срещу тази въззивна жалба е подаден писмен отговор от „З.АД с изразено становище за нейната неоснователност. Поддържа се, че със събраните доказателства са установени нарушенията на ищеца В.Б., изразяващи се както в движение не най-плътнo вдясно на платното за движение, така и с несъобразената с пътните и метеорологични условия скорост на движение, които обосновавали съпричиняване в по-голям от приетия от съда размер, а именно 90%. Сочи се, че определеното от

първоинстанционния съд обезщетение е прекомерно завишено с оглед характера и степента на уврежданията, респ. с интензитета и продължителността на болките и страданията, причинени от тях, с принципа за справедливост, установен в чл. 52 от ЗЗД, със съдебната практика при сходни случаи, както и с приноса на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат, поради което не само че не са налице основания за увеличаване размера на обезщетението, а напротив – има такива за неговото намаляване и дори за пълното отхвърляне на иска. Претендират се разноси за двете инстанции при пълно или частично оставяне без уважение на въззивната жалба на ищеца.

Въззивна жалба срещу първоинстанционното решение е подадена и от „З.“ АД, ЕИК ***. Решението е обжалвано в осъдителната му част за обезщетението за неимуществени вреди от 45 000 лева, ведно със законната лихва от 27.03.2019 година до окончателното му изплащане, включително в частта за присъденото адвокатско възнаграждение на адвокат К. на основание чл. 38 ал. 1 т. 2 от ЗА. Оплакванията са за неправилност и за нарушение на материалния закон – чл. 52 от ЗЗД и чл. 51 ал. 2 от ЗЗД. Във въззивната жалба се твърди, че размерът на обезщетението за неимуществени вреди е прекомерно завишен и несъобразен с практиката на съдилищата по аналогични случаи за процесния период с оглед критериите за справедливост по чл. 52 от ЗЗД, както и с оглед характера и степента на причинените увреждания и с интензитета и продължителността на болките и страданията. Не бил отчетен и приносът на пострадалия за настъпване на ПТП. По делото не било доказано при условията на пълно и главно доказване със събраните доказателства виновното и противоправно поведение на водача на застрахования при ответника лек автомобил. Твърди се, че съвкупната преценка на доказателствата налага извод за изключителна вина на ищеца Б. за настъпването на вредите, тъй като е имал техническата възможност да предотврати ПТП, но не го е сторил. Решението на първоинстанционния съд било неправилно и необосновано и по отношение на определения процент съпричиняване от страна на пострадалия. Определените 50% били крайно занижени и не съответствали на реалния принос на ищеца за настъпване на ПТП, който според ответника бил 90%. Твърди се също, че по делото не било установено ищецът да е получил тежки и необратими увреждания и усложнения в здравословното състояние, както и психически увреждания,

които да обуславят общ размер на обезщетението от 90 000 лева. Становището е, че размерът на обезщетението за неимуществени вреди следва да бъде намален значително преди коригиране с процента съпричиняване, като се отчете младата възраст на ищеца, пълното му възстановяване от травмите и обществено-икономическите условия в страната и в населеното място, в който той живее, както и значителният му принос за настъпването на уврежданията. Оспорен е и началният момент, от който първоинстанционният съд е присъдил законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди, който според жалбоподателя не следвало да бъде датата на сезирането му с искане за заплащане на обезщетение – 27.03.2019 година, а датата на предоставяне на банковата сметка от страна на ищеца, евентуално датата на изтичане на тримесечния срок за произнасяне на застрахователя – 28.06.2019 година. Искането е да се отмени решението в обжалваната част и да се отхвърли предявеният иск, евентуално да се намали размера на обезщетението, като се приеме, че справедливият размер е значително по-нисък от определения и се определили по-висок процент на съпричиняване – 90%, като законната лихва се присъди с по-късен начален момент - датата на представяне на банковата сметка от ищеца, евентуално изтичането на тримесечния срок за произнасяне от застрахователя на 28.06.2019 година. Претендират се разноси за двете инстанции при пълно или частично уважаване на въззивната жалба.

Срещу въззивната жалба на „З.“ АД е подаден писмен отговор от адвокат П.К. като процесуален представител на ищеца В.Б. с изразено становище за нейната неоснователност. Претендира се адвокатско възнаграждение на основание чл. 38 ал. 1 т. 2 от Закона за адвокатурата.

С писмената молба на жалбоподателя – ищец, представена преди насроченото открито съдебно заседание се поддържат въззивната жалба и писмения отговор на въззивната жалба на ответника и се прави при условията на евентуалност възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ответника. Жалбоподателят – ответник „З.“ АД също е подал писмено становище, с което поддържа своята въззивна жалба, оспорва въззивната жалба на ищеца, като излага и подробни доводи за недължимост на ДДС върху адвокатско възнаграждение, определено по реда на чл. 38 от Закона за адвокатурата.

Пред въззивната инстанция не са направени нови доказателствени искания.

Съдът, съобразявайки доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема следното:

Въззивните жалби са процесуално допустими, подадени са от лица, имащи правен интерес да обжалват, а именно от ответника срещу осъдителната част на първоинстанционното решение и от ищеца срещу отхвърлителната му част, като при подаването им е спазен срока по чл. 259 от ГПК.

Въззивната инстанция, с оглед правомощията си по чл. 269 от ГПК намира, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо.

С представените по делото доказателства се установява, че ищецът В. Г. Б. е сезирал ответното дружество с претенция от 27.03.2019 година за заплащане на обезщетение за претърпените от него неимуществени, настъпили при ПТП, станало на 03.03.2019 година, причинено от Г.М.Д. при управлението на лек автомобил марка М. с рег. № ***, за който към момента на произшествието е имало сключена валидна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите при дружеството-ответник.

При застрахователя е образувана щета № 0801-001192/2019-01. Видно от трите писма с изх. № 1380/17.04.2019 година, 1838/30.05.2019 година и 2417/27.06.2019 година застрахователят е уведомил ищеца, че не може да определени и изплати застрахователно обезщетение за претендираните от него вреди поради недостатъчност на доказателствата, необходими за изясняване на вината на водача за настъпване на ПТП, както и за вида, характера и степента на получените от ищеца травми и причинната връзка между тях и ПТП. При тези данни, съдържащи се в първоинстанционното производство, следва да бъде направен извод, че искът пред съда е допустим съгласно разпоредбата на чл. 498 ал. 3 от КЗ.

По отношение на правилността на първоинстанционното решение въззивната инстанция дължи произнасяне по посоченото във въззивните жалби, освен когато става дума за приложение на императивна правна норма или когато съдът следи служебно за интересите на някоя от страните по делото или ненавършили пълнолетие деца. / Т. 1 от ТР № 1/2013 година на ОСГТК на ВКС/. С оглед на тези свои правомощия съдът ще се произнесе по

въведените с въззивните жалби оплаквания, посочени по-горе.

Неимуществените вреди, описани в обстоятелствената част на исковата молба, които ищецът В. Г. Б. твърди, че е претърпял и продължава да търпи в резултат на ПТП от 03.03.2019 година, са следните: фактура на шест ребра вляво, перфорация на бял дроб, изместена лява ключица, двустранни контузионни огнища, хемоторакс вляво, подкожен емфизем вляво и пневмоторакс вляво с течност в лявата част на белия дроб. Твърди се, че състоянието на ищеца е било тежко и животозастрашаващо и че от ПТП на 03.03.2019 година до 15.03.2019 година е бил на болнично лечение, като е извършена и оперативна интервенция, в резултат на което е преодоляна опасността за живота му. През периода на възстановяването си ищецът разчитал на помощта на близките си. Твърди, че в резултат на тези увреждания е търпял силни болки, както и че и към момента на предявяване на иска / 30.10.2019 година/ не е възстановен напълно, не се чувства добре физически и емоционално. Изложени са обстоятелства, че преди ПТП ищецът е бил в отлично здравословно състояние, бил е активен, спортувал е много. След ПТП той се променил, изпитвал цялостен дискомфорт заради травмите и свързаните с тях болки, които продължавали и до момента, не бил възстановен напълно, бил напрегнат, сънят му бил нарушен, не бил в състояние да понася физически и психически натоварвания. Освен болките ищецът преживял и силен стрес, който щял да остане в съзнанието му за цял живот.

Към исковата молба ищецът е приложил писмени доказателства, свързани с причинените му травми и проведено лечение – епикриза от Хирургичното отделение на МБАЛ „Д.“ град К., където е бил настанен веднага след ПТП на 03.03.2019 година и има едnodневен престой и епикриза от Клиниката по гръдна хирургия на УМБАЛ „П.“ АД град С., където е бил на болнично лечение през периода от 04.03.2019 година до 15.03.2019 година и където е извършена хирургичната интервенция.

От писмените доказателства и от приетата по делото съдебномедицинска експертиза, изготвена от вещото лице д-р Е.Б., която съдът възприема като компетентна, незаинтересована и неоспорена от страните, се установява, че в пряка причинна връзка с процесното ПТП са следните увреждания на ищеца: контузия на гръден кош, счупване на шест

ребра вляво – от четвърто до девето, свободен въздух и кръвоизлив в гръдната кухина вляво, колекция кръв в левия бял дроб и плеврата, подкожен емфизем в лявата гръдна половина, охлузвания и подкожен хематом в областта на левия раменен пояс и болезнени и ограничени движения в областта на лявата раменна става. Според вещото лице счупването на ребрата е причинило трайно затрудняване на движението на снагата за повече от 30 дни, като възстановяването на такава травма трае 2 – 2,5 месеца. Свободният въздух и кръвоизливът в гръдната кухина /хемопневмоторакс/ ,подкожният емфизем /въздух/ и контузията на белия дроб с колекция на кръв в тъканта му, както поотделно, така и в съвкупност, са причинили разстройство на здравето, временно опасно за живота, като възстановяването трае около 2-3 месеца. Във връзка с това животозастрашаващо увреждане ищецът е бил опериран по спешност с цел евакуация на свободния въздух и на кръвта от лявата гръдна кухина. Възстановяването от останалите увреждания според приетото заключение трае около 30 дни.

Към момента на изготвяне на съдебномедицинската експертиза / м.октомври 2020 година/ вещото лице е установило, че счупените ребра на ищеца са с възстановена костна структура, като на мястото на контузията на белия дроб се е развила пневмофиброза – съединителна тъкан вместо белодробна, като вероятно има и сраствания между двата листа на плеврата вляво. Това състояние на белите дробове на ищеца според вещото лице може да е източник на субективни оплаквания. При изслушването му в съдебно заседание на 28.10.2020 година вещото лице е изяснило, че най-вероятно при промяна на времето ищецът усеща болки, както и че срастванията в белия дроб не могат да се възстановят от само себе си и ще останат до края на живота му. Посочено е също, че при спортуване, което води до ускорено дишане, има по-голямо разгъване на белия дроб и ищецът ще усеща опъване.

По отношение на травмата на лявата раменна става е установено от епикризите, че при постъпването на ищеца в болницата след ПТП е установена болезнена и ограничена абдукция и ротация в лявата раменна става с лек оток и умерена палпаторна болезненост, без данни за счупване. При личния преглед, извършен от вещото лице д-р Б. на 05.07.2020 година ищецът е съобщил за болезнени и ограничени движения в лявата раменна става, а вещото лице е установило , че в лявата част на гръдния кош отпред

проминира / изпъква/ под кожата деформация в проекцията на лявата ключица и че основната функция на лявата ръка е налична и движенията в лявата раменна става са възможни, но са ограничени и болезнени. Посочено е, че състоянието на лявата раменна става не е диагностично уточнено и че се препоръчва магнитно резонансна томография или поне компютърна томография поради съмнение за увреждане на мекотъканни структури в състава на раменната става.

По делото е изслушана и съдебно психологическа експертиза, изготвена от клиничен психолог В.Б.. От тази експертиза се установява, че при самото ПТП ищецът В.Б. не е преживял психически шок или т.нар. остра стресова реакция. Впоследствие обаче, след преместването му в друга болница в град С. той осъзнал животозастрашаващия характер на получените травми. Последвалата операция и дълъг период на възстановяване със значително ограничена физическа активност и необходимост от помощ за битовото обслужване, безсънието, главоболието, раздразнителността и ограничените социални контакти нарушили психическия баланс и качеството на живот на ищеца той се чувстват подтиснат и нещастен. Целият физически и психически дискомфорт довели до разстройство в адаптацията. Продължителните неприятни преживявания и обстоятелства, значителната промяна на житейската ситуация обусловили формирането на трайна личностова промяна, променено било емоционалното отношение на ищеца към света, неговите желания, стремежи и очаквания за бъдещето.

Освен медицинската документация и обсъдените по-горе експертизи, причинените неимуществени вреди на ищеца при процесното ПТП, техният вид, свързаните с тях болки и страдания и тяхната продължителност се установяват и от разпитаната по делото свидетелка А.Г. Б.а – сестра на ищеца. Съдът възприема показанията на тази свидетелка въпреки близките й родствени отношения с ищеца, доколкото те не се опровергават, а напротив са в съответствие с останалите събрани доказателства, по-конкретно със съдебно медицинската и със съдебно психологическата експертиза. Освен това свидетелката Б.а има преки и непосредствени впечатления за състоянието на своя брат след ПТП и до момента. От нейните показания е видно, че през целия болничен престой на ищеца – първоначално в град К., а след това в С., където е бил прехвърлен поради това, че не е можел да диша и състоянието му било животозастрашаващо, при ищеца непрекъснато е бил негов близък –

баща му или съпругът на свидетелката. Ищецът изпитвал силни болки при всяко вдишване. След изписването му от болница ищецът се нуждаел от чужда помощ дори за хигиенните си нужди за период от около 5-6 месеца. След този период той станал по-самостоятелен, но болката в рамото му, макар и не толкова сила, колкото била в началото, останала. При болничния престой рамото на ищеца не било лекувано, тъй като каквото и да било обездвижване и лечение било несъвместимо с лечението на травмата в белите дробове, причинена от счупените ребра. Свидетелката установява, че животът на ищеца се променил по всякакъв начин след ПТП. Сега ищецът не можел да вдига нищо тежко, не можел и да спортува заради болката в рамото. Преди ПТП бил активен спортист, занимавал се с колоездене, с фитнес. Сега той изпитвал стрес и страх и отказвал да кара колело. След ПТП ищецът спял по два-три часа през нощта заради болките. Безсънието му останало и сега той също не можел да спи, с което били свързани непрекъснатото му главоболие и депресията. Той бил ядосан, нервен, комуникацията с него била трудна. Преди ПТП ищецът работел активно, имал свой собствен бизнес с коли под наем, сега не работел, не се занимавал с нищо, живеел сам.

При определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди съдът съобразява обсъдените по-горе физически увреждания и психически травми, които са в пряка причинна връзка с ПТП, продължителността на болките и страданията, вида на проведеното лечение, отражението им върху начина на живот на ищеца, върху душевното му състояние и върху отношението му към околния свят и хората. Установено е, че след нараняването на белия дроб и проведеното лечение част от белодробната тъкан е заменена със съединителна и че има сраствания, които ще останат до края на живота му и които му пречат да води активен начин на живот и да спортува. Травмата на лявото рамо, макар и недиагностицирана точно, му причинява болки и ограничава обема на движенията на това рамо, като също е пречка за възстановяване на активния му начин на живот. Безспорно е, че тази травма също е в причинна връзка с ПТП и че в периода от няколко месеца след ПТП нейното лечение е било невъзможно заради необходимостта да се лекува животозастрашаващата травма на белите дробове. В този смисъл не може да се приеме бездействие от стана на ищеца за лечението на лявото му рамо. Всичко това, наред с обстоятелството, че става дума за мъж, който към момента на ПТП е бил на 39 години, активно работещ и спортуващ, а

сега претърпените увреждания му пречат да прави всичко това, като прогнозата за пълно възстановяване е неблагоприятна, както и обстоятелството, че при ищеца се е стигнало до разстройство в адаптацията и трайна промяна на личността му, дават основание на съда да приеме, че справедливият размер на обезщетението за неимуществени вреди е 90 000 лева.

Освен с обсъдените по-горе обстоятелства, свързани с характера, силата, интензитета и продължителността на търпените от ищеца болки и страдания, размерът на обезщетението от 90 000 лева е съобразен и с конкретните икономически условия в страната и общественото разбиране за справедливост, ориентир за което са нормативно определените лимити по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. До 01.01.2010 година нормативно определените минимални размери на лимитите са нараствали непрекъснато и почти ежегодно, като от 25 000 лева за всяко събитие са достигнали до 700 000 лева за всяко събитие при едно пострадало лице и до 1 000 000 лева – при две или повече лица. След тази дата са определени значително по –високи размери. § 27 от ПЗР на Кодекса за застраховането / отм./ предвижда лимит за едно събитие на имуществени и неимуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт от 1 000 000 лева при едно пострадало лице и от 5 000 000 лева при две или повече пострадали лица. Съгласно чл. 266 от КЗ / отм., в сила от 11.06.2012 година/, задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите се сключва за следните минимални застрахователни суми: за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт - 2 000 000 лв. за всяко събитие при едно пострадало лице и 10 000 000 лв. за всяко събитие при две или повече пострадали лица. Сега действащият Кодекс за застраховането, влязъл в сила на 01.01.2016 година, приложим към настоящия случай, в чл. 492 предвижда лимит за неимуществени и имуществени вреди вследствие на телесно увреждане или смърт – 10 000 000 лв. / а след изменението с ДВ бр. 101/2018 година – 10 420 000 лева/ за всяко събитие, независимо от броя на пострадалите лица. Лимитите, макар и само индиция, а не абсолютен критерий за икономическите условия в страната и обществено разбиране за справедливост, имат значение и следва да бъдат взети предвид при определяне на размерите на обезщетението за неимуществени вреди, което становище се застъпва и в съдебната практика.

Освен вида, характера и продължителността на болките и страданията и справедливия размер на обезщетението за причинените на ищеца при процесното ПТП и установени по делото неимуществени вреди, спорен между страните е и въпросът за вината за водача на МПС, застраховано при ответника и за наличието на съпричиняване от страна на пострадалия.

Срещу Г.Д. в качеството му на водач на МПС, причинило процесното ПТП, е водено наказателно производство, което е приключило с постановление за освобождаване от наказателна отговорност и за налагане на административно наказание. С решение № 260034/29.01.2021 година по АН дело № 1430/2020 година по описа на РС – К. Г.М.Д. е признат за виновен в това, че на 03.03.2019 година е нарушил чл. 25 ал. 1 от ЗДвП, чл. 25 ал. 2 от ЗДвП и чл. 38, ал. 3 от ЗДвП, в резултат на което е причинил по непредпазливост травматичните увреждания на В. Г. Б. – престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „б“, предложение второ във връзка с чл. 342, ал. 1 от НК, като на основание чл. 78а от НК той е освободен от наказателна отговорности му е наложено административно наказание „глоба“.

Това решение, както и влязлата в сила присъда, обвързват съда по настоящото дело, разглеждащ гражданските последици от деянието, съгласно разпоредбата на чл. 300 от ГПК, относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца. В този смисъл неоснователни са доводите на дружеството-застраховател, които се поддържат и пред въззивната инстанция, че по делото не са установени вината и противоправното поведение на водача на застрахования при ответника лек автомобил. Противоправното поведение на Г.Д. като водач на автомобила, причинил процесното ПТП, се изразява в това, че преди да предприемане маневра излизане от реда на паркираните превозни средства и завиване в обратна посока, свързана с отклоняване наляво по платното за движение, не се е убедил, че няма да създаде опасност за движещия се в лентата за насрещно движение велосипед, управляван от В.Б. и не е извършил маневрата, съобразявайки се с неговото положение, посока и скорост на движение и в това, че не е пропуснал насрещно движещия се в съседната пътна лента велосипед, управляван от В.Б. при завиване в обратна посока.

В преклузивния срок – с отговора на исковата молба, е въведено от ответника възражение за съпричиняване, изразяващо се в това, че: ищецът е

управлявал велосипед без необходимата сигнализация – без светлоотразителна жилетка в нарушение на чл. 80, ал. 1, т. 1 от ЗДвП в условията на намалена видимост; управлявал е велосипед в нарушение на чл. 15 ал. 5 и чл. 80 ал. 1 т. 2 от ЗДвП, а именно не се е в най-дясната част на пътното платно по посока на движението; управлявал е велосипед без задължителните по чл. 79, ал. 1, т.1,2,3 и 4 от ЗДвП компоненти; управлявал е велосипед с гуми, непригодни за зимните условия и е управлявал велосипеда с превишена скорост.

Във връзка с механизма на настъпване на ПТП по делото в качеството на свидетел е изслушан водачът на лекия автомобил Г.Д.. От неговите показания се установява, че ПТП е настъпило на 03.03.2019 година, като по нареждане на органите на реда автомобилите към връх Ш. били паркирани възможно най-вдясно на пътното платно плътно един зад друг. След приключване на тържеството около 13 часа, свидетелят, както и останалите водачи, трябвало да обърнат посоката на движение на автомобилите и да се върнат към град К., тъй като движението напред било забранено от органите на реда. За да направи това, свидетелят, след като се огледал за коли и пешеходци, започнал маневрата, без която не било възможно да направи обратен завой. Той се изнесъл с автомобила си, след което дал назад, тъй като при продължаване напред нямало да може да вземе завоя. Свидателят видял, че от връх Ш. се спускат велосипедисти. Той преценил, че няма да може да приключи маневрата и решил да спре, за да ги изчака да преминат.

Първият велосипедист – пострадалият В.Б. се ударил в предната част на бронята на автомобила на свидетеля, а другият успял да премине покрай колата и да спре. Свидателят установява, че в момента на удара видимостта била добра, участъкът бил прав напред и това му позволило да възприеме велосипедистите, пътната настилка била мокра, но не валило, сняг завалял и натрупал след това, докато чакали да дойде линейката. Ищецът се движел малко по-напред и по-наляво в лентата си, на по-голямо разстояние от десния банкет и по-близо до автомобила на свидетеля от другия велосипедист, който бил в по-дясната част на платното. В момента на удара, след предприетата маневра и спирането при възприемането на велосипедистите, автомобилът на свидетеля бил в неговата пътна лента, като част от него навлизал и в насрещната пътна лента, по която се движели ищецът и другият велосипедист.

В обясненията на ищеца, дадени в съдебно заседание на 29.07.2020 година се твърди, че е бил облечен със светлоотразителна жилетка и че почти целият автомобил на свидетеля Д навлязъл в тяхната пътна лента, без да е давал на заден ход и не е имало време ишецът да реагира и да избегне удара.

От приетата по делото пред първата инстанция автотехническа експертиза се установява, че ПТП е възникнало в светлата част на денонощието, на сравнително прав участък, с наклон от север на юг, като заради Националния празник 03.03. и близостта на връх Ш. е имало колона от паркирани коли в посока към върха, в източната пътна лента. Около 13,15 часа, когато е настъпило ПТП, голяма част от автомобилите вече са обръщали посоката си на движение обратно към град Ш., като е имало и движение на пешеходци по пътното платно в двете посоки – към върха и обратно. Вещото лице установява, че ударът е настъпил между управлявания от ищеца велосипед, който се е спускал от върха към град Ш. и автомобила на Г.Д.. При маневра за обръщане посоката на движение автомобилът първоначално е предприел завиване наляво, потегляйки от дясната част на пътното платно, където е бил паркиран, в посока към върха, но тъй като поради габаритните му размери една маневра не е била достатъчна, за да се обърне посоката му на движение, водачът е предприел движение на заден ход, изтегляйки автомобила максимално назад, така че задната му част е била до мантинелата, напречно на пътното платно, а предната част е била насочена на запад.

Ударът е настъпил в западната пътна лента, в която се е движел велосипеда, на разстояние около 1,20-1,15 метра западно от разделителната линия. Според вещото лице, въз основа на анализа на общата ширина на пътното платно и отделните пътни ленти, до удара между велосипеда и автомобила не би се стигнало, ако велосипедът се движеше на разстояние два метра или по-малко източно от западната граница на западната пътна лента. В момента на удара автомобилът е бил в покой, а велосипедът на ищеца се е движел със скорост около 29 километра в час, при което опасната му зона за спиране е била около 19 метра. Ограничението на скоростта за този пътен участък, обозначено със съответните пътни знаци, било 40 километра в час. От заключението на вещото лице се установява, че в случай, че се възприемат показанията на свидетеля Д, според които той се е изнесъл напред, за да обърне посоката на движение, след което е дал на заден ход и автомобилът му е бил напречно на пътното платно, автомобилът не се е намирал в опасната

зона за спиране на велосипеда. При възприемане на обясненията на ищеца, че водачът на автомобила е извършил само една маневра на преден ход – завой наляво и е спрял, заемайки лентата за движение на велосипедиста, автомобилът отново не би попадал в опасната зона за спирането му. По отношение на гумите на велосипеда, вещото лице е уточнило, че те по принцип не се делят на зимни и летни, както е при автомобилите, както и че в конкретния случай липсват данни за вида и марката на велосипедните гуми.

Съобразявайки обстоятелствата, на които се основава въведеното в процеса възражение за съпричиняване и подробния анализ на събраните по делото доказателства, съдът приема, че вредоносният резултат се дължи поравно както на противоправното поведение на водача на лекия автомобил, установено по съответния ред със задължителното за настоящия състав решение по чл. 78 а от НК, така и на поведението на пострадалия велосипедист.

Безспорно е установено по делото, че велосипедистът е нарушил задължението си да се движи възможно най-близо до дясната граница на платното за движение – чл. 80 т. 2 от Закона за движение по пътищата. При изпълнение на това негово задължение не би се стигнало до удара между велосипеда и лекия автомобил, който както е установено от вещото лице, е настъпил на около 1,20 – 1,15 метра западно от разделителната линия и на повече от два метра източно от най-дясната граница на платното за движение.

Т.е. до удара се е стигнало в резултат на приноса и на двамата участници в ПТП. Твърденията на ищеца, че цялата дясна пътна лента, по която се е движел, е била заета от автомобила, се опровергават от установеното с експертизата и със свидетелските показания на свидетеля Д място на удара, както и на безспорно установеното обстоятелство, че другият велосипедист, който е бил малко по-вдясно от ищеца, е преминал покрай автомобила, без да се удари в него. Досежно предприетите от автомобила маневри и разположението му на пътното платно, съдът приема, че автомобилът първоначално е тръгнал напред и се е изнесъл вляво, след което се е върнал назад и е застанал напречно на пътното платно, без обаче да го затваря напълно, а е останало свободно разстояние от около два метра в дясната лента, което е било достатъчно за преминаване на велосипеда при спазване изискването на чл. 80 т. 2 от ЗДП. Този извод на съда е на база на

свидетелските показания на свидетеля Д и на приетата автотехническа експертиза, които не се опровергават от други доказателства по делото.

При преценка на приноса на всеки един от двамата участници съдът съобразява и установената по делото пътна обстановка към момента на настъпване на ПТП – приключване на тържествата на връх Ш., движение на пешеходци в двете посоки, както и установената от органите на реда забрана за движение на автомобилите в посока към връх Ш., респ. необходимостта всички паркирани автомобили от колоната в дясната страна на платното посока връх Ш. да обърнат посоката си на движение и да се върнат към град Ш.. В тези условия допуснатите от водача на автомобила нарушения, обсъдени по-горе, за които той е признат за виновен, не могат да обосноват по-голяма негова вина, макар и да е навлязъл в насрещната пътна лента, от тази на велосипедиста, който би могъл да предотврати удара при движението си плътно вдясно.

Останалите обстоятелства за съпричиняване, въведени от ответника, не се установяват по делото. Твърденията на ищеца, че е бил със светлоотразителна жилетка не са опровергани, а и е безспорно установено със свидетелските показания, че със или без такава жилетка възприемането на приближаващия велосипедист е било възможно с оглед конкретните атмосферни условия и часа на настъпване на ПТП. Няма данни за нарушения на изискванията на чл. 79 т. 1-4 от ЗДП, касаещи велосипеда, за наличие на изправни спирачки; механичен или електронен звънец и съответните светлини отпред и отзад, а дори и да бяха установени такива, не може да се приеме, че те са в пряка причинна връзка с настъпилото ПТП, доколкото водачът на автомобила в качеството си на свидетел е установил, че не е имало проблеми с възприемането на велосипедиста.

Не е установено до удара да се е стигнало поради неподходящи за пътните условия гуми на велосипеда. Не е установено и нарушаване на законови задължения, свързани с избраната от велосипедиста скорост на движение, която е била в рамките на разрешената за съответния пътен участък и му е позволявала да спре след възприемането на автомобила при задействане на спирачната система, т.е. движението с несъобразената с пътните условия скорост не е в пряка причинна връзка с настъпилото ПТП.

По тези съобщения съдът намира, че общият размер на дължимото

обезщетение за неимуществени вреди от 90 000 лева следва да бъде намален с 50%, какъвто е размерът на съпричиняването от страна на пострадалия В.Б.. Размерът на обезщетението, което застрахователят дължи на В.Б. като обезщетение за причинените му неимуществени вреди, е 45 000 лева.

Досежно началния момент, от който се дължи законната лихва за обезщетението за неимуществени вреди, настоящият съдебен състав намира, че това е датата, на която застрахователното дружество е сезирано с претенция за заплащане на обезщетение от ищеца, а именно 27.03.2019 година / известието за доставка на стр. 11/. Разпоредбата на чл. 429 ал. 3 във връзка с чл. 429 ал. 2 т. 2 от Кодекса за застраховане урежда по императивен начин въпроса за дължимите лихви от застрахователя върху застрахователното обезщетение. Според чл. 429 ал. 3 от КЗ от застрахователя се плащат само лихвите за забава, дължими от застрахования, считано от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430 ал. 1 т. 2 или от датата на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна. В случая това е датата на сезиране на застрахователя от ищеца - 27.03.2019 година, доколкото по делото не са събрани доказателства застрахователят да е уведомен на по-ранна дата за настъпилото застрахователно събитие от застрахования при условията на чл. 430 ал. 1 от КЗ.

Това са лихвите като част от застрахователното обезщетение, дължимо от прекия причинител на вредата при ангажиране на неговата отговорност, които се покриват от застрахователя по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“. Те нямат отношение към забавата на самия застраховател при определяне и при изплащане на обезщетението. Поради това съдът не споделя доводите във въззивната жалба на застрахователното дружество, свързани с по-късен начален момент, от който се дължи законната лихва върху обезщетението, а именно датата на представяне на банковата сметка от страна на ищеца, евентуално – изтичане на тримесечния срок за произнасяне от страна на застрахователя – 28.06.2019 година.

В решение № 128 от 04.02.2020 година на ВКС, постановено по т. дело № 2466/2018 година на I т.о., е направено разграничение за основанието, на

което се дължи законната лихва от застрахователя върху обезщетението спрямо увреденото лице през отделните периоди. Застрахователят заплаща дължимото от делинквента спрямо увреденото лице обезщетение за забава на основание чл. 86 във връзка с чл. 84 ал. 3 от ЗЗД с оглед изричното правило на чл. 429 ал. 3 изречение второ от КЗ и предвид въведената с новия КЗ - чл. 498 ал. 3 във връзка с чл. 432 ал. 1 от КЗ абсолютна процесуална предпоставка за предявяване спрямо застрахователя на прекия иск на увредения по застраховка „Гражданска отговорност“, а именно отправянето на писмена застрахователна претенция спрямо застрахователя по реда на чл. 380 от КЗ. При непроизнасяне в срока по чл. 496 от КЗ и неплащане на застрахователното обезщетение застрахователят дължи законната лихва вече за собствената си забава, а не като такава, дължима от делинквента като част от застрахователното обезщетение.

По тези съображения съдът намира за неоснователни оплакванията на З.“ АД във въззивната жалба, касаеща началния момент на дължимост на законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди.

По изложените съображения съдът намира, че първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено изцяло.

С оглед изхода на спора – неоснователност и на двете въззивни жалби и във връзка с направените от страните искания за присъждане на разноски за въззивната инстанция, съдът намира следното:

З.“ АД е представлявано пред въззивната инстанция от юрисконсулт. Дружеството има право на юрисконсултско възнаграждение по въззивната жалба, подадена от В. Г. Б., на основание чл. 78 ал. 5 от ГПК. Неговият размер се определя по реда на чл. 37 ал. 1 от Закона за правната помощ в размерите, посочени в чл. 25 от Наредбата за заплащане на правната помощ. В случая съдът определя юрисконсултско възнаграждение в размер на 350 лева на основание чл. 25 ал. 1 от НЗПП.

Адвокат П.К. има право на адвокатско възнаграждение на основание чл. 38 ал. 2 от ЗА във връзка с чл. 38 ал. 1 т. 2 от ЗА за осъществено безплатно процесуално представителство на В.Б. в качеството му на ответник по въззивната жалба на З.“ АД. Обжалваемият интерес по тази въззивна жалба е 45 000 лева, а минималният размер на адвокатското възнаграждение съгласно чл. 7 ал. 2 т. 4 от Наредба № 1 за минималните размери на

адвокатските възнаграждения, е 1880 лева. Към тази сума следва да се прибави и 20% ДДС, доколкото адвокат К. е регистрирана по ЗДДС, или общото адвокатско възнаграждение, което следва да бъде присъдено, е 2256 лева. Съдът не споделя доводите на застрахователното дружество за недължимост на ДДС. Досежно дължимостта на ДДС и върху адвокатското възнаграждение по чл. 38 ал. 2 от Закона за адвокатурата за осъществена безплатна правна помощ е налице многобройна и непротиворечива съдебна практика – определение № 349 от 01.07.2021 година на ВКС по ч.т.дело № 1238/2021 година на I т.о.; определение № 82/18.02.2020 година по ч.т. дело № 104/2020 година на I т.о. С нея е прието, че при регистрация по ЗДДС адвокатското възнаграждение се формира с включен ДДС, независимо дали е определено по договор между адвоката и клиента или от съда по чл. 38 ал. 2 от Закона за адвокатурата.

По изложените съображения Пловдивският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВРЪЖДАВА решение 260101 от 12.03.2021 година, постановено по т. дело № 325/2019 година по описа на Окръжен съд – С..

ОСЪЖДА „З.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Г.“ № 1, да заплати на адв. П.К., САК, с адрес град К., ул. „С.“ № 6, офис 10, на основание чл. 38 ал. 2 от Закона за адвокатурата адвокатско възнаграждение в размер на 2256 лева за осъществената безплатна правна помощ на В. Г. Б., ЕГН *****, в качеството му на ответник по въззивната жалба на ЗАД „Д.“ АД.

ОСЪЖДА В. Г. Б., ЕГН *****, с адрес гр. П., ул. „С.“ 10, да заплати на „З.“ АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Г.“ № 1, разноси за въззивното производство в размер на 350 лева юрисконсултско възнаграждение, дължими му в качеството на ответник по въззивната жалба на В. Г. Б..

Решението подлежи на обжалване пред ВКС с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____